

Dood door homeopathie

Jan Willem Nienhuys

Op 12 november 2000 werd om half negen 's avonds de kleine Kérywan Boucher, oud zestien en een halve maand, vanwege ademhalingsproblemen een eerstehulpcentrum te Moëlan-sur-Mer in het Franse departement Finistère binnengebracht. Het jongetje was een uur later dood. De directe doodsoorzaak was longinfectie in combinatie met bloedvergiftiging, ernstige bloedarmoede en botontkalking, allemaal veroorzaakt of verergerd door ernstige ondervoeding. Hij woog maar zes kilo, het gewicht van een normaal kind van een maand of vier.

De ouders, Ronan Boucher en Pascale Durand, waren geen analfabeten uit een achterstandswijk, maar personen met een natuurwetenschappelijke universitaire opleiding. Door een combinatie van negatieve ervaringen met de reguliere gezondheidszorg en positieve ervaringen met toegepaste kinesiologie, hadden ze zich bekeerd tot deze leer, die ervan uit gaat dat men met behulp van spiertests kan vaststellen wat iemand mankeert en wat al dan niet gezond is. Ze hechtten grote waarde aan de biologische wetten van de criminele Duitse kwakzalver Gerd Ryke Hamer.

Het echtpaar Boucher leidde ook kinesiology op (cursusgeld 8000 euro) en had zelfs een boekje van 80 pagina's geschreven, getiteld *La place du kinésiologie à France, face aux administrations, aux organismes officiels et au public*, in feite een handleiding hoe allerlei regels op gezondheidsgebied te omzeilen.¹ Cursisten konden deze schat aan informatie voor 220 euro aanschaffen. Het echtpaar hing ook een strenge vorm van vegetarisme aan, die alle eiwit van dierlijke oorsprong afwees. Dat ging zelfs zover dat het eind 1999 aan het familiediner bij Pascales ouders uitsluitend de zelf meegebrachte biologische groenten wilde eten. Mede door dit vegetarische dieet bevatte Pascales moedermelk veel te weinig eiwitten en wilde de kleine Kérywan het vaste voedsel dat hij voorgezet kreeg niet eten.² Iets anders dan die deficiënte moedermelk kreeg hij al die zestien maanden van zijn leven niet. Pascale moet gedacht hebben dat ze voldoende van voedingsleer wist, want ze had begin juli 2000 zelf nog een driedaagse cursus kinesiology diëetiek gegeven.

De ouders hadden weinig vertrouwen in de reguliere artsenij. Toen Kérywan een week of vijf was, dus begin augustus 1999, hadden ze hun homeopathische huisarts Rolande Juteau geraadpleegd, die toen niets bijzonders opmerkte, en ook niet op een consult op 14 december

1999. Op 2 mei 2000 had de eveneens homeopathische arts Joël Dory het kind gezien. Het kind was toen in korte tijd een kilo lichter geworden en ziekenhuisopname was geboden, maar Dory schreef een homeopathisch middelje voor en adviseerde ziekenhuisopname als het kind niet zou aankomen.

Op 4 augustus 2000 stuurden de ouders een fax naar de op 31 maart gepensioneerd huisarts, inmiddels Rolande Jouanjan geheten. De fax meldde een gewicht van 5,9 kilo (170 gram minder dan bij het consult van 14 december 1999) en voortdurend braken. Mevrouw Jouanjan kreeg dit bericht pas eind augustus onder ogen.

Op 12 augustus kwamen de ouders bij de vervanger van Dory, Jean-Michel Rosenstein, ook een homeopaat. Deze herinnert zich nog goed hoe de hele familie op haar paasbest inclusief de drie prachtige dochters op bezoek kwam, en hoe onthutst hij raakte bij de aanblik van het gele Sahelbaby'tje met bungelend hoofdje en armpjes. Hij had het gezin nog nooit eerder gezien, en kende de achtergrond ervan ook niet. Het kind braakte nog steeds onophoudelijk, en de ouders vroegen om een homeopathisch middel. Volgens hem hingen de ouders een verhaal op van diepe teleurstelling over andere artsen. Nog steeds volgens hem wilden de ouders het kind niet naar een ziekenhuis sturen, dat hadden ze al gedaan, en waren ze bang dat ze hun kind dan niet meer terug zouden krijgen. Rosenstein dacht aan mishandeling, maar kon niets vinden. Hij meende dat het kind eigenlijk stervende was, en dat de ouders al in een rouwfase waren. Hij waarschuwde de ouders dat homeopathie hier geen zin had, en dat als het kind een infectie zou krijgen, het binnen twee dagen zou sterven. Hij gaf ze uiteindelijk een recept voor een homeopathisch middel mee. Twee dagen later belde Pascale op om te zeggen dat het middel goed geholpen had, 'precies wat wij van de homeopathie verwacht-

ten'. Kérywan dronk weer volop. Later zouden de ouders beweren dat de arts zelf terughoudend geweest was over hospitalisatie en slechts had gezegd dat als het braken niet binnen drie dagen ophield, ze naar het ziekenhuis moesten. Eind augustus kreeg mevrouw Jouanjan de fax van de Bouchers onder ogen, maar wist niets beters te bedenken dan met potlood een vrijwel onleesbaar recept voor een homeopathisch middel uit te schrijven plus het advies bloedonderzoek te doen.

Het echtpaar zag kennelijk ook niets in inenting, maar merkwaardigerwijs heeft geen van de drie homeopaten zelfs maar gevraagd naar het *carnet de santé*, dat in Frankrijk bij elke contact met medische zorgverleners moet getoond en daarna worden afgetekend, en waar dus ook inentingen, hospitalisatie en consulten met andere artsen in staan.

Na het overlijden van Kérywan trok Armelle, de zuster van Pascale, aan de bel bij het openbaar ministerie. Armelle vreesde voor het leven van haar nichtjes. Op 13 december 2000 werd het echtpaar in voorlopige hechtenis genomen, waaruit het pas op 9 augustus 2001 werd ontslagen.

Afgelopen 3 juni 2005 werd het echtpaar (46 en 45 jaar oud) veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf, waarvan acht maanden onvoorwaardelijk (de reeds uitgezeten hechtenis) en de rest voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar. Ze hadden inmiddels hun leven verbeterd. Ze hadden alle banden met de kinesiologie verbroken, aten voldoende vlees en vis. Ronan had een baan als wiskundeleraar en Pascale was begonnen aan een promotiestudie pedagogie. Ze kwamen er dus heel genadig af. Een kinderbeschermingsorganisatie betreurde dit. Voor seksuele mishandeling van eigen kinderen draaien ouders zo acht jaar de bak in.

De drie homeopaten werden elk veroordeeld tot een boete van 3000 euro wegens het niet verlenen van hulp aan een persoon in nood. Voor de rechtbank verklaarde desgevraagd een

getuige-deskundige onder doodse stilte dat volgens hem Kérywan tot vrijwel het laatste ogenblik met goede voeding te redden zou zijn geweest. Alle drie artsen hadden in plaats van een homeopathisch recept uit te schrijven, met de grootst mogelijke urgentie het kind moeten laten opnemen en aan de hand van het medisch paspoort moeten nagaan wat er aan de hand zou kunnen zijn.

Dit geval logenstrafte de homeopathische bewering dat de homeopathie door artsen slechts gebruikt wordt als aanvulling op een reguliere behandeling. Integendeel, het impliceert dat een arts die in homeopathie gelooft zijn of haar verstand bij het grof vuil heeft gezet en domweg niet vertrouwd kan worden: niet door de patiënten, maar ook niet door de collega's en door de gezondheidszorg.

In ons land hebben we de zaak Millemac gehad. Velen die kritiek hebben op de artsen in die zaak, gaan eraan voorbij dat de patiënte buitengewoon mondig was en iedereen die haar niet naar de mond praatte, liet vallen als een baksteen. Kinderen zijn echter afhankelijk van ouders en verzorgers en als die tekortschieten, van de maatschappij.

Het geval van Kérywan is voor de Franse anti-sekteorganisatie *Union Nationale des Associations de Défense des Familles et de l'Individu* (UNADFI) reden om maatregelen te eisen tegen de kinesiologen (in Frankrijk zijn er wel honderd kinesiologische centra), maar het zou beter zijn als het gevaar van de homeopathie duidelijker onderkend werd, niet alleen in Frankrijk, maar ook in de rest van Europa: er is maar één geneeskunde en die is onverenigbaar met homeopathie.³ ●

Dr. J.W. Nienhuys is secretaris van de Stichting Skepsis.

Noten

1. Delen van het document zijn nu op internet te vinden bij <http://www.prevensectes.com/kinerapport.htm>
2. Veganisten vinden dat het dieet ten onrechte de schuld krijgt. Volgens hen was de primaire oorzaak dat de ouders de reguliere geneeskunde afwezen. Het is niet duidelijk wat de veganisten van Pascale hadden verwacht als een reguliere ziekenhuisarts haar versie van vegetarisme hadden ontraden.
3. Meer details over de zaak zijn gemakkelijk op internet te vinden, en met name is bij www.prevensectes.com en www.psyvig.com een volledig overzicht van persberichten te vinden.